

گیاهان بی گل

رزا بداعی - کارشناس باغبانی

امروزه در جهان حدود ۴۰۰۰۰۰ نوع گیاه مختلف وجود دارد. از این تعداد حدوداً ۱/۳ آن را گیاهان بی گل تشکیل می دهد. گیاهان بی گل به ۴

گروه عمده تقسیم می شوند:

۱- ریشه داران (تالوفیتها)

۲- خزهایها

۳- نهانزادان آوندی

۴- مخروطیان یا بازدانگان

ریشه داران

گیاهانی که در این گروه قرار می گیرند، ریشه و ساقه و برگ ندارند. اندام این گیاهان را ریشه می نامند. از ریشه داران می توان جلبکها، قارچها، گلشنکها و باکتریهای میکروسکوپی را نام برد.

جلبکها دارای کلروفیل هستند و غذای خود را از طریق فتوسنتز می سازند. یک نظریه وجود دارد که ممکن است گیاهان اولیه ی کره زمین

نوعی جلبک بوده باشند.

قارچها برخلاف بیشتر گیاهان دیگر، کلروفیل ندارند و به دو نوع عمده تقسیم می شوند:

۱- قارچهای گندروی: این قارچها غذای خود را از گیاهان و جانوران مرده تهیه می کنند.

۲- قارچهای انگلی: این قارچها غذایشان را از گیاهان و یا جانوران زنده به دست می آورند.

گلشنک

گلشنکها گیاهان بی نهایت بادوامی بوده و می توانند بر روی صخره های عربان، دیوارها و تنه ی درختان برویند. بیشتر گیاهان قله ی کوهها و مناطق سرد قطبی را گلشنکها تشکیل می دهند. در حقیقت یک گلشنک، اجتماعی از یک قارچ و نوعی جلبک ریز می باشد، ولی شبیه هیچ کدام از آنها نیست. بیشتر گلشنکها کاملاً خشک و پودری شکلند. جلبک گلشنک می تواند به تنهایی زندگی کند، ولی قارچ گلشنک هرگز به تنهایی دیده نشده است. جنه یا تنه ی گلشنک از ریشه های قارچ که به طور انبوه درهم بافته شده اند تشکیل یافته است. جلبکهای کوچک در میان این ریشه ها به طور پراکنده و معمولاً نزدیک به سطح فوقانی قرار دارند. گلشنکها ریشه و ساقه و برگ نداشته و بنابراین تنه ی این گیاهان را تال می گویند. قارچ و جلبک موجود در ساختمان گلشنک از نظر غذایی وابسته به یکدیگر بوده و همیاری عالی و با ارزشی دارند، زیرا در جاهایی که گلشنکها می رویند هیچ گیاهی نمی تواند به تنهایی زندگی کند.

خزه ها

خزه هایها گیاهان سبز کوچکی هستند که بلندیشان بندرت به بیش از ۸ سانتیمتر می رسد. خزهایها شامل خزها و هیپاتیکها هستند. خزها و بیشتر هیپاتیکها دارای ساقه و برگ هستند، اما بعضی از هیپاتیکها اندامی مسطح و شبیه جلبک دارند. در این اندام ریشه ی واقعی وجود ندارد، ولی رشته های موماندی وجود دارد که ریزوئید نامیده می شود که گیاه را در سطح محل زندگی محکم نگاه داشته و در جذب آب نیز به آن کمک می کند. این گیاهان مانند هر گیاه سبز دیگری دارای کلروفیل بوده و مانند آنها از طریق فرایند فتوسنتز برای خودشان غذاسازی می کنند. بیشتر هیپاتیکهای برگ دار به سختی از خزها قابل تشخیص اند. اختلاف اساسی بین این قبیل هیپاتیکها و خزها در کپسول آنهاست. کپسول خزها معمولاً سبز بوده و میتواند مدت زیادی به زندگی ادامه دهد، در حالی که کپسول یک هیپاتیک معمولاً سیاه یا قهوه ای بوده و وقتی هاگها رسیدند این کپسول شکافته شده و خشک و پژمرده می شود.